

Finanspolicy

Bilaga till "Riktlinjer för medelsförvaltning", KFS 01:2

Dnr KS18/81-013

Fastställd av Ekerö kommunfullmäktige 2018-xx-xx § xx

Gäller fr o m 2018-07-01

Inledning.....	2
Syfte.....	2
Övergripande mål och strategi.....	2
Omfattning.....	2
Begränsning.....	2
Revidering.....	2
Ansvarsfördelning.....	3
Kommunfullmäktige.....	3
Kommunstyrelsen.....	3
Kommunstyrelsens förvaltning.....	3
Kommunala bolag.....	3
Likviditetsförvaltning.....	3
Riskdefinitioner.....	3
Likviditet för den löpande verksamheten.....	4
Likviditetsreserv.....	4
Överskottslikviditet.....	4
Placeringsreglementet.....	4
Skuldförvaltning.....	5
Målsättning.....	5
Riskdefinitioner.....	5
Riktlinjer avseende refinansieringsrisk.....	5
Riktlinjer avseende ränterisk.....	5
Hantering av motpartsrisk.....	6
Interna motparter.....	6
Externa motparter.....	6
Godkända finansiella instrument.....	6
Derivatinstrument.....	6
Intern Kontroll.....	7
Upptagande av lån och derivat samt betalningsrutiner.....	7
Dokumentation.....	7
Emir.....	7
Rapportering.....	7
Ordlista.....	8

Inledning

I Kommunallagen (2017:725) 11 kap 2 § återges att kommuner ska förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Enligt samma kapitel 3 § ska Kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för medelsförvaltningen.

Ekerö Kommunfullmäktiges beslut om riktlinjer för medelsförvaltningen i kommunen finns i KFS 01:2 (Kommunal författningssamling). Andra paragrafen omfattar område upplåning, placering, rapportering och administration med hänvisning till Ekerö kommuns finanspolicy, som därmed är del av riktlinjerna för medelsförvaltning.

Kommunfullmäktige har fastställt finanspolicy för finansverksamheten. Finanspolicyn omfattar verksamhet som bedrivs i kommunen och i dess dotterbolag.

Syfte

Syftet med policyn är att ge riktlinjer för att;

- Tydliggöra ansvarsfördelningen mellan Kommunfullmäktige, Kommunstyrelse, Kommunstyrelsens förvaltning samt de kommunala bolagen avseende hanteringen av finansverksamheten.
- Beskriva de finansiella risker kommunen är exponerad för och riktlinjer för hur dessa hanteras.
- Beskriva hur rapportering, uppföljning och kontroll av den finansiella verksamheten ska utföras.

Övergripande mål och strategi

Det övergripande målet för finansverksamheten är att:

- Säkerställa betalningsförmågan och trygga tillgången på kapital.
- Eftersträva bästa möjliga finansnetto inom ramar som fastställs inom denna policy.
- Ha en hantering med lågt risktagande som är säker och effektiv.

Omfattning

Denna finanspolicy omfattar följande områden:

- Likviditetshantering
- Skuldförvaltning

Ekerö Kommunfullmäktiges beslut om Riktlinjer för kommunens förvaltning av medel avsatta för pensionsförpliktelser återfinns i KFS 01:5.

Begränsning

Policyn gäller inte för de av kommunen förvaltade donations stiftelserna och fonderna.

Revidering

Denna policy ska revideras vid behov.

Ansvarsfördelning

Ansvarsfördelningen avseende Ekerö kommuns finansverksamheten följer av kommunallagen, Kommunfullmäktiges beslut om reglemente för Kommunstyrelsen, Kommunfullmäktiges beslut om finansiering av årets budget avseende bemyndigande om erforderlig upplåning i kommunen samt av Kommunstyrelsens delegationsordning.

Därtill vad som framgår av ägardirektiven till bolagen men i övrigt har bolagen handlingsfrihet att fattabeslut i finansiella frågor liksom i övriga frågor rörande den egna verksamheten då kommunens bolag fullt ut ansvarar för sitt ekonomiska resultat.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige ansvarar för att:

- Besluta om Ekerö kommuns finanspolicy
- Besluta om bemyndigande till Kommunstyrelsen om behov av erforderlig upplåning för kommunen i förhållande till beslut om årlig drift- och investeringsbudget och de där återgivna förutsättningarna
- Besluta om borgensåtaganden

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för att:

- Bevaka behovet av att revidera finanspolicy
- Löpande följa finansverksamheten

Kommunstyrelsens förvaltning

I enlighet med Kommunstyrelsens delegationsordning och i de uppdrag som faller inom ramen för verkställighet ansvarar Kommunstyrelsens förvaltning - ekonomienheten för att:

- Löpande hantera finansverksamheten i enlighet med finanspolicy
- Säkerställa kommunens kapitalförsörjning
- Initiera och utarbeta förslag till uppdatering av finanspolicy
- Rapportering, uppföljning och kontroll av finansverksamheten
- Besluta om räntebindning och upplåningsstruktur
- Bereda övriga ärenden inom det finansiella området

Kommunala bolag

Det kommunala bolaget ansvarar för att:

- Säkerställa att de finansiella riskerna identifieras i bolaget och att dessa hanteras i enlighet med finanspolicy
- Bolagets finanspolicy harmoniseras med kommunens övergripande finanspolicy

Likviditetsförvaltning

Med likviditetsförvaltning avses hanteringen av tillgänglig överskottslikviditet samt likviditet för löpande verksamhet. Tillgängliga likvida medel definieras som kassa och bank samt eventuella ej utnyttjade kreditlöften.

Riskdefinitioner

Ränterisk: risken att en ränteuppgång minskar marknadsvärdet i utestående fasta räntebärande tillgångar.

Likviditetsrisk: risken att en placering inte omedelbart kan omsättas på marknaden utan att stora förluster i marknadsvärde uppstår. Alternativt risken att kommunen inte kan möta sina kortsiktiga betalningsåtaganden i den löpande verksamheten.

Emittent/låntagarrisk: risken att en placerare inte får tillbaka sin placering inklusive upplupen ränta på grund av motpartens fallissemang d v s att motparten får betalningssvårigheter eller går i konkurs.

Likviditet för den löpande verksamheten

Likviditetsplanering för kommunen görs i enlighet med KFS 01:2 8 §. Syftet är att reducera likviditetsrisken.

Likviditetsreserv

Kommunen ska ha tillgångar i kassa och bank samt ej utnyttjade kreditlöften som motsvarar en tillfredställande betalningsberedskap.

Överskottslikviditet

Kommunen ska placera eventuellt likviditetsöverskott – utöver den likviditet som fordras för att bibehålla ovan nämnda betalningsberedskap - så att motpartsrisken, kreditrisken samt likviditetsrisken är begränsad.

Placering får endast ske i svensk valuta.

Placeringsreglementet

Placeringar av medel får ske i instrumenttyper enligt nedan.

- *Bankinlåning*
- *Dagslån*
- *Reverslån*
- *Obligationer*
- *Certifikat*
- *Statsskuldväxlar*

Tillfälliga likviditetsöverskott får placeras i enlighet med nedanstående riktlinjer:

- *Räntebärande konto i bank med rätt till omedelbart uttag (lägst rating A-1 eller motsvarande)*
- *Deposit i svenska banker med lägst rating A-1 eller motsvarande (deposit är en placering i ett räntebärande instrument med kort löptid)*
- *Penningmarknadsinstrument (< 1 år) såsom statsskuldväxlar och certifikat (A-1, P-1)*
- *Obligationer med fast eller rörlig ränta med lägsta rating om BBB-*
- *Inga placeringar får vara längre än 5 år*

Kreditbetyg enligt Standard & Poor's, Moody's eller Fitch. Om låntagaren har kreditbetyg från flera kreditinstitut krävs att minst ett av dem ligger på angiven nivå. I det fall ett värdepapper har ett kreditbetyg som skiljer sig från emittentens kreditbetyg ska värdepapprets specifika kreditbetyg användas.

I det fall ett innehavs kreditbetyg sänks under löptiden och därmed faller utanför policy, alternativt om ett innehav av annan anledning inte längre kan anses överensstämma med policy, ska beslut fattas huruvida innehavet ska avyttras.

Skuldförvaltning

Målsättning

Kommunens målsättning för finansverksamheten är inom de riktlinjer som denna policy fastställer:

- *Säkerställa tillgång till finansiering på kort och lång sikt*
- *Hantera de finansiella risker som uppstår i verksamheten*
- *Sträva efter att uppnå bästa möjliga räntenetto*
- *Säkerställa en god intern kontroll*

Det uppnås genom att fastställa riktlinjer för hantering av ränterisk och refinansieringsrisk inom vilka kommunen tillåts agera för att eftersträva lägsta möjliga ränte- och refinansieringskostnad.

Riskdefinitioner

Med **refinansieringsrisk** avses risken att kommunen inte kan refinansiera sina lån när så önskas eller ta upp ny finansiering på marknaden när behov uppstår eller att refinansiering endast kan ske till ofördelaktiga villkor.

Refinansieringsrisken ökar om kommunens kreditvärdighet försämras eller om kommunen blir alltför bunden till en enstaka finansieringskälla.

Om hela eller en stor del av låneportföljen förfaller vid ett eller några enstaka tillfällen kan konsekvensen bli att omsättningen eller refinansieringen av en stor del av låneportföljen tvingas ske till ofördelaktiga ränte- och lånevillkor.

Med **ränterisk** avses risken att låsa fast alltför stor del av upplåningen till hög fast ränta vid ett sjunkande ränteläge och risken att finansieringskostnaden ökar vid rörlig ränta.

Riktlinjer avseende refinansieringsrisk

Refinansieringsrisken ska begränsas genom att förfallostrukturen avseende finansieringen sprids över tiden.

Följande begränsningar gäller:

- *Maximalt 50 % av lånestocken, inklusive garanterade kreditlöften, ska förfalla inom de närmaste 12 månaderna.*
- *För att tillgodose möjligheten till refinansiering ska en jämn förfallostruktur eftersträvas med en genomsnittlig kapitalbindningstid på mellan 2–4 år.*

Upplåningsbehovet ska tillförsäkras genom ett företagsamt och professionellt upplåningsförfarande. Upphandling av lån ska ske på affärsmässiga grunder genom anbudsförfarande.

Kommunen får endast ta upp lån i svenska kronor.

Det är inte tillåtet för kommunen eller kommunens bolag att ta upp lån för placeringar.

Riktlinjer avseende ränterisk

Ränterisken ska begränsas genom fastställda restriktioner för andelen kort och lång räntebindning. Därigenom begränsas genomslagshastigheten på den negativa resultateffekt som en uppgång i marknadsräntan får.

Följande begränsningar gäller:

- *Skuldportföljens genomsnittliga räntebindningstid ska vara mellan 2 och 5 år.*
- *Maximalt 40 % av skuldportföljen får ha en räntebindning som understiger 1 år*
- *Räntebindningstiden för enskilda lån och swappar får ej överstiga 10 år.*

Hantering av motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken att motparten inte kan fullgöra sina åtaganden och förpliktelser avseende finansiella transaktioner. För att minska motpartsrisken ska endast motparter med hög kreditvärdighet väljas enligt nedan begränsningar.

Interna motparter

Inom kommunkoncernen är kommunen och kommunens bolag tillåtna som interna motparter vid upplåning.

Externa motparter

Tillåtna externa motparter vid upplåning, inlåning samt derivataffärer är enligt nedan:

- *Svenska staten, statliga verk och av svenska staten helägda bolag*
- *Svenska banker eller banker inom EES med en svensk filial*
- *Kommuninvest*
- *Finansiering på kapitalmarknaden under eget namn*
- *Företagscertifikat eller obligationer*

Godkända finansiella instrument

Derivatinstrument

Med derivatavtal avses ett finansiellt instrument där avtalet ingås för att hantera ränterisk.

Derivatinstrument får endast användas i samband med en underliggande finansiell transaktion härrörande från den operativa verksamheten och i syfte att minska den finansiella risken. Avtal om sådana derivatinstrument får träffas med annan motpart än den som svarar för den underliggande krediten.

Syftet med derivatinstrument är primärt att, vid en uppgång i marknadsräntan, begränsa genomslagshastigheten detta har på resultatet. Användandet av derivat ger en ökad flexibilitet i den löpande skuldhanteringen vilket ger kommunen större möjligheter att påverka ränterisk och förväntad räntekostnad.

Grundregeln är att alla derivat ska gå att säkringsredovisa enligt RKR kap 21. Undantag ska särskilt motiveras i beslutsunderlaget. Som en del av ränteriskhantering ingår att säkringsinstrumenten kan ersättas eller överflyttas till andra säkringsinstrument med syfte att åstadkomma en jämn och stabil räntekostnad över tiden.

Utgångspunkten vid användning av finansiella instrument är att kommunen förstår instrumentens riskprofil och hur instrumentet ska hanteras redovisningsmässigt.

Följande derivat (samt kombinationer av dessa) är godkända som instrument för skuldförvaltning:

- *Ränteswap*

- *Terminskontrakt (t.ex. FRA kontrakt)*
- *Optioner (t.ex. räntetak, räntegolv och swaption)*

Intern Kontroll

Det åligger Kommunstyrelsen, genom Kommundirektören, att säkerställa att verksamheten bedrivs med en god intern kontroll och att erforderliga rutiner finns. Personer som är involverade i finansiella transaktioner ska vara väl medvetna om och förstå de olika typer av risker som är förknippade med dessa transaktioner.

Upptagande av lån och derivat samt betalningsrutiner

Arbets- och ansvarsfördelningen ska ske på ett sådant sätt att ingen person ensam handlägger en transaktion och att det arbete som utförs av en person blir föremål för oberoende kontroll av någon annan.

Regler för betalning och attest sker enligt av Kommunfullmäktige beslutade KFS 01:4 Attestreglemente – med bl a att betalningar ska ske av två i förening med granskningsattestant och slutlig beslutsattestering av respektive kostnadsansvarig chef. Betalningsfiler till bank ska upprättas av två i förening.

Dokumentation

Vid all upplåning, placering av överskottslikviditet och övrig finansiell verksamhet ska samtliga erhållna affärsvillkor dokumenteras.

Dokumentationen ska sparas som räkenskapsmaterial.

Varje genomförd affär ska dokumenteras med samtliga affärsunderlag och övriga avtalade villkor inklusive motiv till val av motpart, instrument, villkor etcetera.

Det åligger Kommunstyrelsens förvaltning - ekonomienheten att upprätta, och vidmakthålla, en LEI-kod för att ha möjlighet att arbeta med finansiella instrument, såsom t.ex. ränteswappar.

Emir

Kommunstyrelsens förvaltning - ekonomienheten är ansvarig för att säkerställa att derivatavtal rapporteras till transaktionsregister.

Rapportering

Kommunstyrelsens förvaltning - ekonomienheten ansvarar för att ändamålsenlig dokumentation, rapportering och uppföljning sker av finansiella transaktioner i kommunen.

Kommunstyrelsen ska informeras om kommunens finansiella ställning. Det ska rapporteras under året minst i samband med delårs- och årsbokslut. I rapporteringen ska ingå:

- *Likviditetssituation*
- *Total låneskuld, outnyttjad kredit och kreditlöften*
- *Låneskuld fördelad på motpart och instrument*
- *Engagemang per motpart*
- *Förfallostruktur på lån*
- *Avvikelse och/eller otillåtna överträdelser som bryter mot finanspolicyn*

Kommunens bolag ska rapportera till Kommunstyrelsen och på anmodan till Kommunstyrelsens förvaltning - ekonomienheten. Uppgifter som lämnas av bolagen till Kommunstyrelsens förvaltning – ekonomienheten, garanteras sekretess om de innehåller affärshemligheter.

Ordlista

Deposit	Placering i ett räntebärande instrument med kort löptid
Derivatinstrument	Finansiella instrument vars värde eller pris baseras på värdet av ett underliggande värdepapper
Emir	EU-regelverk som syftar till att minska riskerna och öka stabiliteten på de europeiska derivatmarknaderna.
FRA-kontrakt	Forward rate agreement. Avtal om att en viss räntesats ska gälla under en bestämd framtida tidsperiod (upp till 2 år).
Företagscertifikat	Korta papper utgivna av företag med en löptid normalt mellan 30 till 360 dagar. Företagscertifikat saknar räntebetalningar, vilket innebär att räntan istället bakas in i värdestegringen.
Kapitalbindning	Tiden som kapitalet (krediten) är garanterad, d v s när den måste återbetalas.
LEI-kod	Legal Entity Identifier (LEI), en global identifieringskod för företag och andra organisationer på värdepappersmarknaderna. Företag och enskilda firmor som handlar med derivat är rapporteringsskyldiga och måste registrera sig för att få en LEI-kod för att kunna identifieras i transaktionsrapporteringen.
Likviditetsrisk	Risken att en placering inte omedelbart kan omsättas i likvida medel utan påtaglig kostnadsökning.
Obligation	Ett räntebärande värdepapper som ges ut i betydande antal där en andrahandsmarknad finns. Löptid som överstiger 1 år.
Option	Avtal som ger innehavare rätten, men inte skyldigheten, att köpa (köpoption) eller sälja (säljoption) en viss tillgång till ett förutbestämt pris under en viss förutbestämd tidsperiod. Utfärdaren av optionen har skyldighet att sälja (köpoptionen) eller köpa (säljoptionen) tillgången.
Refinansieringsrisk	Risken att inte kunna återfinansiera lånen när så önskas eller att ta upp en ny finansiering på marknaden när behov uppstår.
Reverslån	Ett vanligt banklån. Normalt löper lånet med en amorteringsplan som är lika lång som investeringens ekonomiska livslängd, vanligtvis mellan två till tio år.
Ränteswap	Avtal om att byta en räntebetalning från fast till rörlig räntesats och vice versa.
Räntetak-/golv	Avtal som ger en ersättning (tak) om 3-mån Stibor överstiger en fastställd taknivå (köpt tak) respektive en skyldighet att betala om 3-mån Stibor understiger golvnivån (sålt golv). Dessa två avtal kan kombineras till en korridor (collar). Ett räntegolv kan också köpas med rättigheten att erhålla om 3-mån Stibor understiger golvnivån.
Swaption	Ett optionsavtal mellan kommunen och banken om byte av ränteflöde vid ett framtida datum. Köper kommunen en swaption fås rättighet, men inte skyldighet, att i framtiden teckna en ränteswap som ändrar rörlig ränta till fast

	eller fast ränta till rörlig. Säljer kommunen en swaption ges en premie samt skyldigheten att teckna en ränteswap som ändrar rörlig ränta till fast eller fast ränta till rörlig.
--	---